

PODSUMOWANIE

procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do dokumentu „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Radomia”

Podstawę prawną opracowania podsumowania procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (zwaney dalej SOOŚ) do dokumentu „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Radomia” (zwanego dalej PGN) stanowi art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz.1227 z późn. zm.).

Do elementów obowiązkowych podsumowania ustawa zalicza:

1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych.
2. Informacje o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia: ustaleń zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko, opinii właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy, zgłoszonych uwagi i wniosków, wyników postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone oraz propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu (PGN) w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Do opracowania przyjętego dokumentu (PGN) Gmina Miasta Radomia przystąpiła podejmując stosowną Uchwałę Nr 634/2013 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do opracowania i wdrażania Planu gospodarki niskoemisyjnej. Uchwała ta stanowi również zobowiązanie do realizacji działań w obszarze zrównoważonej gospodarki energetycznej. PGN jest kluczowym dokumentem, pozwalającym na włączenie się samorządu lokalnego w krajowy cel redukcji emisji CO₂ o 20% (w stosunku do 1990 roku) oraz dążenie do zwiększenia efektywności energetycznej (o 20%) i wzrostu wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnych (do 15%), poprzez wdrożenie pakietu klimatycznego w zakresie możliwym do realizacji.

Jedynym alternatywnym, lecz nierealnym z punktu widzenia prawnego oraz merytorycznego rozwiązaniem było odrzucenie dokumentu PGN i prowadzenie przez miasto oraz inne podmioty doraźnych działań związanych z rozwojem, mogących być częściową realizacją ustaleń pakietu klimatycznego. Nieuwzględnienie pojawiających się rzeczywistych wyzwań zagrażałoby wypełnieniu celów pakietu klimatycznego na szczeblu krajowym oraz nie przyczyniłoby się korzystnie do poprawy lokalnego stanu środowiska na terenie miasta.

Inne rozwiązania alternatywne dla przedsięwzięć poprawiających walory

środowiskowe nie mają uzasadnienia zarówno z formalnego, jak i ekologicznego punktu widzenia.

2. Informacje o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia: ustaleń zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko, opinii właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy, zgłoszonych uwagi i wniosków, wyników postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone oraz propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

a) Informacja o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia ustaleń zawartych w Prognozie Oddziaływania na Środowisko

Realizacja zadań określonych w „Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta Radomia” ma za zadanie doprowadzenie do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych oraz poprawy stanu jakości powietrza na terenie miasta. Realizacja działań opisanych w „Planie ...” powinna mieć na uwadze podjęcie środków zapobiegających bądź ograniczających prawdopodobnie negatywne oddziaływanie na środowisko. Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- utrzymanie ścisłego nadzoru merytorycznego nad prawidłową realizacją Planu,
- miarodajny monitoring ewentualnych zmian stanu środowiska w celu podejmowania ewentualnych działań zapobiegawczych,
- zapewnienie zgodności wydawanych decyzji administracyjnych z Planu oraz z zasadami ochrony środowiska, m.in. poprzez włączanie się do postępowań administracyjnych różnych podmiotów na prawach strony (m.in. służb administracji),
- ścisła egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminach oraz w przepisach prawnych,
- działania edukacyjno-informacyjne dla społeczeństwa,
- wzmocnienie (np. finansowe, merytoryczne, sprzętowe, kadrowe) funkcji kontrolnych służb ochrony środowiska.

Z kolei negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy, jak i w fazie eksploatacji inwestycji, pozwoli także ograniczyć te oddziaływanie. Do ogólnych działań ograniczających potencjalnie negatywne oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy;
- zapobieganie powstawaniu oraz niewłaściwemu postępowaniu z powstałymi odpadami w trakcie prowadzenia prac inwestycyjnych oraz w fazie eksploatacji;
- zapobieganie zwiększonej emisji hałasu w związku z prowadzeniem prac – korzystanie z nowoczesnych maszyn w dobrym stanie technicznym, ograniczenie działań do pory dziennej;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt, wegetacji, okresów lęgowych, itp.;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- termomodernizacja budynków może spowodować zagrożenie dla siedlisk ptaków lub nietoperzy. Aby temu zapobiec należy sprawdzić czy budynek jest wykorzystywany jako schronienie tych zwierząt, a także dokonać rozpoznania gatunków, liczebności populacji oraz lokalizację schronień. Następnie zalecana jest obserwacja, która ma za zadanie szacowanie potencjalnej szkody i planowanie działań zapobiegawczych oraz środków zaradczych:
 - a) zabezpieczanie szczelin i otworów,
 - b) prowadzenie prac powinny być prowadzone pod nadzorem ornitologicznym,
 - c) należy zapewnić istnienie odpowiedniej ilości właściwych schronień. Jeśli nie ma możliwości pozostawienia schronień istniejących, należy utworzyć schronienia alternatywne, równoważące ubytek takich miejsc w wyniku remontu, np. poprzez przygotowanie skrzynek dla ptaków i nietoperzy wraz z ich montażem odpowiednich miejscach.
- część działań przewidzianych w „Planie...” związana jest z poprawą infrastruktury drogowej na terenie Radomia. Zapobieganie szkodom dla środowiska może się odbywać poprzez:
 - a) ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji
 - b) prowadzenie prac z uwzględnieniem okresu lęgowego zwierząt
 - c) nasadzenia wzdłuż dróg
 - d) uwzględnienie w inwestycji bezpiecznych przejść dla zwierząt
 - e) wyznaczenie odcinków dróg wymagających innych form ograniczenia śmiertelności zwierząt, np. ograniczenie prędkości, znaki ostrzegawcze, fotoradary
 - f) minimalizacja możliwości wystąpienia zanieczyszczeń z maszyn budowlanych (smary, oleje, itp.)
- działania naprawcze – korytarze ekologiczne:
 - a) uwzględnienie w inwestycji bezpiecznych przejść dla zwierząt

- b) roślinność / ogrodzenia osłonowe i naprowadzające
- c) stosowanie znaków ograniczających prędkość.

Zapobieganie negatywnemu wpływowi na środowisko planowanych strategicznych przedsięwzięć powinno odbywać się zawsze już na etapie planowania danego przedsięwzięcia. Należy wziąć pod uwagę, iż na obszarach chronionych mogą wystąpić problemy z realizacją inwestycji. Istnieją trzy sposoby ich rozwiązania:

- podjęcie działań minimalizujących i/lub kompensacyjnych,
- zmiana lokalizacji inwestycji, omijając tereny chronione,
- rezygnacja z inwestycji.

b) Informacja o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia opinii właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy

Dokument „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Radomia” oraz Prognoza Oddziaływania na Środowisko zostały poddane procedurze opiniowania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz.1227 z późn. zm.).

Żadna z nich nie wskazała na przesłanki, które świadczyłyby o tym, że PGN może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000. Zaistnienie takich przesłanek zgodnie z art. 55 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz.1227 z późn. zm.), uniemożliwiłoby przyjęcie dokumentu PGN.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie w przedłożonej, pozytywnej opinii (pismo nr: WOOS – I.410.239.2015.JD z dnia 1 czerwca 2015 r.) stwierdził m.in., że w przedmiotowym dokumencie uwzględnione zostały zasady zachowania i dbałości o przyrodnicze elementy środowiska. Dokument wskazuje, iż utrzymana zostanie ciągłość przestrzenna i funkcjonalna terenów wartościowych przyrodniczo z zachowaniem istniejących powiązań przyrodniczych. Założenia planu nie wpłyną negatywnie, przy zachowaniu jego wskazań, na środowisko przyrodnicze miasta Radomia. Realizacja zapisów projektu Planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Radomia nie będzie miała negatywnego wpływu na ochronę i zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszaru objętego opracowaniem, wpłynie na poprawę jakości środowiska i jego funkcjonowania, w szczególności będzie miała pozytywny wpływ na zdrowie mieszkańców, dzięki poprawie jakości powietrza oraz zmniejszeniu ilości zanieczyszczeń.

Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie w przedłożonej, pozytywnej opinii (pismo nr: ZNS.9022.1.00090.2015.PK z dnia 3 czerwca 2015r.) podkreślił, że plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN) jest dokumentem strategicznym, który skupia się na podniesieniu efektywności energetycznej, zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz reedukacji emisji gazów cieplarnianych w mieście Radom. Pomoże on w spełnieniu obowiązków nałożonych na jednostki sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej i pozwoli zaplanować działania na rzecz zrównoważonego energetycznie i ekologicznie rozwoju gminy, czego efektem będzie ochrona i poprawa jakości powietrza. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie stwierdził zbieżność przedłożonego operatu z dokumentami nadrzędnymi.

c) Informacja o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia zgłoszonych uwag i wniosków w trakcie realizowanego w formie konsultacji udziału społeczeństwa w Strategicznej Ocenie Oddziaływania na Środowisko

Projekt „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Radomia” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko Planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Radomia” został poddany konsultacją społeczną. Z treścią dokumentu można było zapoznać się na stronie internetowej Urzędu Miejskiego www.radom.pl w zakładce Środowisko oraz w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.radom.pl w zakładce Ogłoszenia, Komunikaty. Konsultacje zostały przeprowadzone w dniach 25.05.2015r. – 15.06.2015r.

W ramach konsultacji społecznych powyższego dokumentu odbyły się również dwa spotkania konsultacyjne zgodnie z poniższym harmonogramem:

- w dniu 10 czerwca 2015r. o godz. 12:00 w Radomiu w sali obrad Rady Miasta przy ulicy Moniuszki 9,
- w dniu 12 czerwca 2015r. o godz. 12:00 w Radomiu w sali obrad Rady Miasta przy ulicy Moniuszki 9.

Uwagi i wnioski do projektu „Planu ...” można było składać w nieprzekraczalnym terminie 21 dni od daty ogłoszenia, tj. od dnia 25.05.2015 do dnia 15.06.2015r w następujący sposób:

- za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres: srodowisko@umradom.pl,
- pisemnie do protokołu na adres: Urząd Miejski w Radomiu Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa, ul. Jana Kilińskiego 30, 26-600 Radom od poniedziałku do piątku, w godz. 7:30 – 15:30,
- pisemnie w Biurze Obsługi Mieszkańca Urzędu Miejskiego w Radomiu ul. Jana Kilińskiego 30 pok. 19, stanowisko ds. Ochrona Środowiska i Rolnictwa, od poniedziałku do piątku, w godz. 7:30 – 16:30.

W poniższej tabeli wyszczególniono wnioski osób i instytucji, które wpłynęły w trakcie konsultacji wyłożonych dokumentów wraz ze sposobem ich uwzględnienia.

Lp.	Osoba/instytucja zgłaszająca/Gmina, której dotyczy uwaga	Treść wniosku	Sposób uwzględnienia wniosku
1.	RADPEC	Strona 44 - w miejsce zapisu 848 węzłów ciepła wprowadzić zapis 848 węzłów cieplnych	Wniosek uwzględniono i naniesiono stosowne zmiany w dokumencie
2.	RADPEC	Strona 44 i 45 tabela 4-5: długość sieci w latach 2011-2013 (w tym udziały sieci preizolowanych) dotyczą jedynie sieci wysokoparametrowej, zaś względne straty przesyłowe ciepła ujęte w tej samej tabeli dotyczą zaewidencjonowanych strat ciepła z całej sieci ciepłowniczej o znacznie wyższej długości (o ok. 20%).	Wniosek uwzględniono i naniesiono stosowne zmiany w dokumencie
3.	RADPEC	Strona 48- rys. 4-4 błędny, w rzeczywistości jest to rys.4-7 dot. gazu	Wniosek uwzględniono i naniesiono stosowne zmiany w dokumencie
4.	RADPEC	Strona 81- w ostatnim zdaniu nie wymieniono źródeł punktowych RADPEC - Ciepłowni Południe i Ciepłowni Północ (brak zakończenia zdania)	Wniosek uwzględniono i naniesiono stosowne zmiany w dokumencie
5.	RADPEC	Strona 82- w tabeli 5-6 w ostatnim wierszu dane obejmują sumę WWA, nie tylko B(a)P. W ostatnim zdaniu winno być Ministerstwo Środowiska	Wniosek uwzględniono i naniesiono stosowne zmiany w dokumencie
6.	RADPEC	Strona 88- drobny błąd edycji: dwie stacje manualne, nie manulane	Wniosek uwzględniono i naniesiono stosowne zmiany w dokumencie
7.	RADPEC	Strona 93-tabela 5-13 błędna nazwa, tabela dotyczy wyłącznie emisji ze źródeł emisji niskiej, nie z poszczególnych źródeł emisji	Wniosek uwzględniono i naniesiono stosowne zmiany w dokumencie

8.	RADPEC	Na stronie 105 zapis o zużyciu 6,7% ciepła sieciowego przez budynki użyteczności publicznej, na stronie 110-zapis o zużyciu 16,6% ciepła sieciowego przez handel i usługi. Tymczasem na rys.4-3 przedstawiającym w formie graficznej dane z tabeli 4-8 (str.47) udziały te są pokazane odwrotnie.	Wniosek uwzględniono i naniesiono stosowne zmiany w dokumencie
9.	RADPEC	Strona 152-założono, że wszystkie 3 zadania zostaną zrealizowane łącznie. Tymczasem są to zadania wariantowe (co oczywiście nie wyklucza ich łącznej realizacji w różnych wariantach)	Wniosek uwzględniono i naniesiono stosowne zmiany w dokumencie
10.	RADPEC	W załączniku nr 3 do PGN dla zadania RAD013 - Termin 2015-2018, szczególnie przy założeniu realizacji wielowariantowej (patrz pkt. 9) jest raczej mało realistyczny. Wskaźnik SPBT winien być naszym zdaniem wyznaczony oddzielnie dla każdej z wariantowych kombinacji zadania RAD013.	Wniosek uwzględniono i naniesiono stosowne zmiany w dokumencie
11.	RADPEC	Na stronie 123 projektu PGN znalazł się zapis, iż zakładany w opracowaniu scenariusz demograficzny B nie uwzględnia rozbudowy systemu ciepłowniczego i w związku z tym do roku 2030 w grupie mieszkalnictwo nastąpi tylko spadek zużycia ciepła sieciowego. Zmniejszanie się liczby mieszkańców nie jest równoważne ze zmniejszaniem się systemu. Wręcz przeciwnie-wielkość msc systematycznie rośnie. Zapis o braku rozbudowy systemu oznaczałby brak realizacji jednego z podstawowych zadań Spółki, jakim jest wzrost ucieplnienia miasta. Prowadzone w mieście działania termomodernizacyjne prowadzą co prawda do pewnego spadku mocy zamówionej, ale nie mają wpływu na rozbudowę msc.	Wniosek uwzględniono i naniesiono stosowne zmiany w dokumencie (zmodyfikowano nazwę oraz uszczegółowienie zakresu przedsięwzięcia RAD015)

12.	Grzegorz Bankiewicz	Składam wniosek, aby w powyższym planie była możliwość skorzystania z termomodernizacji w zabudowie jednorodzinnej oraz wymiany piecy miałowo – węglowych na piece opalane biomasą	Wniosek uwzględniono i naniesiono stosowne zmiany w dokumencie
-----	---------------------	--	--

d) Informacja o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia wyników postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Dokument „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Radomia” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko Planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Radomia” nie podlegały procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Miasto nie jest położone na terenach przygranicznych, a realizacja PGN nie powoduje żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby mieć znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach PGN ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja PGN nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw. Wobec tego, dokument ten nie musi być poddawany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

e) Informacja o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Monitoring efektów jest bardzo istotnym elementem procesu wdrażania PGN. Wskazane jest wykonywanie tzw. raportów z implementacji, z uwzględnieniem aktualizacji inwentaryzacji emisji. Należy jednak pamiętać że tego typu inwentaryzacja wiąże się z dużym wysiłkiem oraz wysokim stopniem zaangażowania środków ludzkich, dlatego też należy wyznaczyć odpowiedni harmonogram monitoringu efektów działań.

Rekomenduje się przygotowywanie tzw. „Raportów z działań” nie zawierających aktualizacji inwentaryzacji emisji co 1 rok począwszy od przygotowania planu gospodarki niskoemisyjnej. Ponadto w roku 2021 należy przygotować "Raport z implementacji" zawierający szczegółową inwentaryzację emisji dotyczącą wcześniejszego roku (dopuszcza się także przygotowanie pośredniego „Raportu z implementacji” w roku 2017 lub 2018).

„Raport z działań" powinien zawierać informacje o procesie wdrażania działań, analizę sytuacji oraz, jeśli to potrzebne, wyniki odpowiednich pomiarów. Zarówno "Raporty z działań" jak i „Raporty z implementacji" powinny być wykonane wg szablonu udostępnionego przez biuro Porozumienia Burmistrzów i NFOŚiGW.

„Raporty z implementacji" powinny być powiązane z poszczególnymi etapami wdrażania PGN.

Sporządzanie "Raportu z implementacji" wiąże się z gromadzeniem danych wejściowych koniecznych do sporządzenia dokładnej aktualizacji inwentaryzacji emisji. Niezbędna jest współpraca z następującymi podmiotami funkcjonującymi na terenie miasta:

- przedsiębiorstwa energetyczne,
- zarządcy nieruchomości,
- firmy i instytucje,
- przedsiębiorstwa produkcyjne,
- mieszkańcy miasta,
- przedsiębiorstwa komunikacyjne.

Ponadto należy rozwijać system monitoringu zużycia energii i paliw w obiektach bezpośrednio zarządzanych przez miasto. Należy wziąć pod uwagę kilka narzędzi możliwych do wykorzystania w tym zakresie:

- monitoring on-line,
- roczne raporty dla administratorów,
- benchmarking obiektów miejskich.